

İrfan Aktan: Kobanê’de Kürtler, sosyalistler ve emperyalistler

Posted on 24/10/2014

Irak işgali sürecinde Türkiye’deki sol cemahta beliren anti-emperyalist, işgal ve savaş karşıtı hareketlerin içine düştüğü bazı çıkmazlar, ABD’nin Kobanê desteği dolayısıyla yeniden belirmiş durumda. Kürt hareketinin temel stratejisini Kürt hareketiyle omuz omuza duran bazı Türk solcularının da yeteri kadar idrak edemediğini görüyoruz.

Türkiye Komünist Partisi’nin en yetkin ismi olan Aydemir Güler, ABD’nin Kobanê’ye yönelik kısmî desteği üzerinden Kürtleri solculuktan ihraç etmiş. “Sola doğru son çıkış” başlıklı hezeyanlarla dolu yazısında Güler, özetle YPG’nin ABD’den gelen silah yardımını reddetmesi gerektiğini buyurmuş ve neyse ki bir alternatif sunmuş: “Emperyalizmle yolunu çakıştıran solcu kalamaz. ‘Ee nerden alsalardı silahı?’ Bu, dünyanın bütün ezilenlerinin emperyalist ve sistem içi politikalara entegre edilmesini meşrulaştıracak olan sorudur. Bizim sorumluz ve çağrımız açık: Çaresizliğin alternatifini aramak ve yaratmak isteyen var mı? Buyrun sosyalizm mücadelesine...” Güler’in söz konusu iddialı çıkışını dikkate alıp yanıtlamamız için TKP’nin Kobanê’ye en az bir müfreze gerilla yollaması gerekiyor. Aksi halde bu cümleleri, geçtiğimiz gün Kobanê’de sosyalizm mücadelesi verirken yaşamını yitiren Nejat Suphi Ağırnaslı ve onun gibi sosyalistler dışında kimsenin kurmaya hakkı ve haddi yok.

Irak işgali

Saflar savaş zamanlarında netleşir. Bu tür dönemlerde tarafınızı etraflıca hesaplamazsanız, savaşın her türlü tahribatını da peşinen üstlenirsiniz. Bu, sol örgütler için de böyledir, devletler için de. Örneğin Türkiye daha şimdiden Suriye’deki Kürt savaşında edindiği

pozisyonunun en azından diplomatik tahribatlarıyla karşı karşıya kaldı. Nitekim aylar sonra nihayet ABD'nin başını çektiği uluslararası koalisyon, Güney Kürdistan'ın da katkısıyla Kobanê halkının direnişine kısmî bir destek sunmaya başladı. Bunun üzerine, işlevsel olduğu zaman Kürt dostu görünümüne bürünen sol kılıklı bazı kesimler yine “emperyalist müdahale” karşıtlığını dillendirmeye başladı. ABD desteğinin AKP üzerinde yarattığı tesirin ulusalcı cenahtakiyle aynı olması şaşırtıcı değil. 2003 “deneyimi” daha dün gibi hafızalarımızda: ABD Irak'ı işgale hazırlanırken anti-emperyalist tavırlarını azılı bir Kürt katili olan Saddam Hüseyin'in posterlerini taşıyarak gösteren ulusalcı cenah, o tarihte de AKP'yle aynı hattaydı, şimdi de. Kürtleri o dönem de ABD işgaline karşı direnmeye davet eden Türk ulusalcıları, Halepçe soykırımının amiri olan Saddam'ın Kürtler açısından en azılı emperyalist olduğu hakikatini göremeyecek kadar kördü. Bugün de aynı körlükten mustarip oldukları için AKP'yle aynı saftalar. Dönemin başbakanı Abdullah Gül'ün özel temsilcisi ve devlet bakanı olarak Bağdat'a giden Kürşat Tüzmen, işgalden iki ay önce (Ocak 2003) ziyaret ettiği Saddam hakkında şunları söylemişti: “Elbette çok duygulandım. İri yarı, kalıplı, azametli, kudretli bir adam. Adam gibi adam. Yiğit bir adam. Kalpten ve samimi.” Aralarında Saddam'ın adamlarının da olduğu IŞİD isimli terörist gruba karşı da AKP kurmaylarının tutumu buna çok benziyor. Önceki yazılarımızda gerek Tayyip Erdoğan'ın gerekse Ahmet Davutoğlu'nun IŞİD'i bertaraf etme girişimlerine yanıt olarak bu vahşet örgütünü anlamaya davet eden beyanatlarını aktardığımız için yine bu bahse girmeyelim. Ancak “anti-emperyalist” tutum üzerinden Kobanê direnişine ABD'nin müdahil olmamasını salık veren kimi ulusalcı kalemlere dair tartışmayı tarihe not düşmemiz gerekiyor.

10 yıl önceki bir tartışmayı hatırlayalım

Kaderin cilvesine bakın ki, bundan tam 10 yıl önce benzer bir tartışmayı ABD'nin Irak işgali sonrasında yapmak durumunda kalmıştık. Nuray Mert'le 10 yıl önce yaptığımız tartışmayı hatırlatalım: Ocak 2004 tarihinde Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad, Ankara'da şanına yakışır bir biçimde ağırlandı. Murat Yetkin'in 13 Ocak 2004 tarihli yazısından bir cümle:

“Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad’ın 6-7 Ocak’ta Ankara’daki temasları sırasında Türkiye ve Suriye’nin Irak’tan bir Kürt devleti çıkmasına karşı ortak tavrı ilan edilmişti.” Yetkin devamla şunu naklediyordu: “Şu anda Türkiye’nin de, İran ve Suriye’nin de KDP lideri Mesut Barzani’nin başını çektiği Kürt federasyonu girişimine karşı sesleri çıkmıyor. Ancak son iki haftadır bu alandaki diplomasinin yoğunlaştığı ve tepkinin organize olduğu gözleniyor.” Özetle Esad ve Erdoğan, Irak’a yönelik emperyalist müdahale sonrasında yeni bir emperyalist, anti-Kürt ittifakın temellerini atıyordu. Fakat o dönem Nuray Mert, “Türkiye-Suriye (1)”, “Türkiye-Suriye (2)” başlıklı yazılarında Esad-Erdoğan yakınlaşmasının emperyalist Batı’ya karşı oluşturulan yeni bir güç odağı olduğunu ifade ederek alkışlıyordu. Mert’le o zaman haysiyet.com’da Necla Nilay Us mahlası kullanan Hamza Aktan’la birlikte epey uzun bir tartışmaya girişmiştik. (Tartışmanın tüm yazıları burada) Tartışmanın vardığı sonuç, Kürtlerin ABD’yle ortak hareket etmek dışında bir şansları olmadığını ifade ettiğim yazıdan sonra Mert’in beni kastederek kurduğu şu cümlelerle sonuçlandığını söyleyebiliriz: ‘Denize düşen yılanı sarılır’ gibi takdim ettiğiniz, Irak Kürt liderlerinin ABD işbirliğinin hikâyesi, ileri sürdüğünüz kadar yeni ve masum değil. Bunları görmemek veya mazur görmek için milliyetçiliğin at gözlüklerini takmış olmak lazım, kimseye tavsiye etmem, bir süre sonra önünüzü göremezsiniz, herkesten kuşkulanırsınız, millet hayalinizden başka insani kaygınız kalmaz. Benden söylemesi (...) Ne diyeyim, umarım sizler gibi düşünenlerin sayısı, giderek azalır.”

Mert’in 2004’teki pozisyonundan radikal bir biçimde ayrılmış olması takdire şayan. Ancak bu kişisel bir mesele olmadığı için, Mert’in o tarihli pozisyonunu hâlâ sürdüren geniş bir Türk “entelijansiya” var. Irak işgali sürecinde Türkiye’deki sol cemahta beliren anti-emperyalist, işgal ve savaş karşıtı hareketlerin içine düştüğü bazı çıkmazlar, ABD’nin Kobanê desteği dolayısıyla yeniden belirmiş durumda. Mert’in beni kastederek ifade ettiği cümleyi ödünç alalım: “Umarım böyle düşünenlerin sayısı, giderek azalır.”

“PKK’yle anlaşma” “AKP’yle anlaşma”

Kürt hareketinin temel stratejisini Kürt hareketiyle omuz omuza duran bazı Türk solcularının da yeteri kadar idrak edemediğini görüyoruz. Ortadoğu’da topraklarını savunmak ve orada eşitlikçi, özgürlükçü bir hayat tesis etmek için kadını ve erkeğiyle mevizlere konuşlanan Rojava halkının dünyanın dört bir yanında yepyeni bir rüzgâr estirdiğine kuşku yok. Geçtiğimiz yıllarda Latin Amerika’daki devrimci hareketlerin rüzgârında ısınırken Kürdistan’daki mücadelenin rüzgârında üşüyenler de artık aynı noktada değil. Kürtlerin estirdiği rüzgârın er veya geç Türkiyeli Kürt dostlarını sarmalaması kaçınılmazdı. Fakat gerek YPG/J-PYD gerekse PKK ve HDP, bazı Kürt dostları tarafından hâlâ yanlış anlaşılıyor veya anlatılıyor. Kürtler adına İmralı’da devletle müzakere yürüten Öcalan’ın barış stratejisini benimsemiş olan HDP’nin, AKP yetkililerinden gelen her faşizan, ırkçı, ayrımcı ifadenin mesulü olarak gösteriliyor oluşu bunun en çarpıcı yansımalarından sadece bir tanesi. Türk milliyetçileri nasıl ki Öcalan’la yürütülen müzakereyi “PKK’yle anlaşma” olarak lanse ediyorsa, AKP karşıtlığında haklı olarak konumlanmış olan bazı solcular da Öcalan’ı ve Kürt hareketini “AKP’yle anlaşmakla” suçluyor. Oysa daha önce de çeşitli vesilelerle söylediğimiz gibi, müzakere de bir mücadeledir ve bu mücadele süreci, gelecekteki muhtemel barışın rengini belirleyecek. AKP’nin her geçen gün daha da otoriter, faşizan bir düzeni tesis etme girişimine karşı gösterilebilecek en büyük direniş, Kürt hareketinin müzakere masasındaki gücüne güç katmak olabilir.

Baydar’ın yanlış desteği

Gelelim “Kürtlerin dostları” içindeki bazı kıymetli isimlerin Kobanê direnişine dair yanlış algısına. Örnek fazla, ama en dikkate şayan olanı üzerinden ilerleyelim: Bundan bir ay kadar önce (24 Eylül) Oya Baydar “Sınırlarımızı Kürtler koruyor, farkında mısınız?” başlıklı bir yazı yazdı. Baydar’ın söz konusu yazısında İŞİD’e karşı Kürt direnişinin Türkiye tarafından desteklenmesini gerektiren sebepler içindeki en temel argümanını, yazısının başlığındaki

iddia oluşturuyor. Bir kere AKP'nin artık gizleyemediği oranda desteklemiş olduğu IŞİD'e karşı Kürt direnişinin meşruiyetini "Kürtlerin Türkiye'yi muhafazası" üzerinden sağlamaya çalışmak, Kürtlerin özsavunmasının bağlamını yanlış anlamak veya aktarmak olur.

Ayrıca bu söylemin, Kürtlerle savaşıyor diye IŞİD'e alkış tutan anti-Kürt cenahta herhangi pozitif tesir uyandırması da söz konusu görünmüyor. Zaten Baydar'ın naklettiğinin aksine Kürtlerin Türkiye'nin sınırlarını korumak gibi bir amaçları, pozisyonları da olamaz. Kürtler kendi köylerinin, kasabalarının, şehirlerinin sınırlarını Türkiye'nin mütecaviz siyaseti gereği desteklediği IŞİD'e karşı korumaya çalışıyor ve bu direniş sırasında tam da Türkiye'nin sınırlarının engeline maruz kalıyor. Dolayısıyla Kobanê direnişini Türkiye sınırlarını IŞİD'den koruma direnişi olarak lanse etmenin Kürtlere bir faydası olmadığı gibi, Kürtlerin mücadelesine de en naif tabirle haksızlıktır.

Kürtlerin hayali ham mı?

Devletsiz Kürtlerin tarih boyunca yanlarında dost devlet bulamamaları eşyanın tabiatına aykırı değil. Bu "dostsuzluk" halinden bezmiş olan bazı Kürtlerin, kurtuluşu bağımsız bir Kürt devletinde görmeleri anlaşılabilir. Kaynaklarınızı sömürülmekten kurtarmak için topraklarınızı yeni hudutlarla muhafaza altına almayı hedefleyebilirsiniz. Fakat bu hedefe varıldığında bile, mevcut dünya düzeninde devlet sınırlarının sömürüye set olmadığını hesaba katmak zorundasınız. Hâlihazırda gerek Rojava'daki Kürt gücü gerekse dört parçada ciddi bir tesir uyandırmış olan PKK merkezli Kürt hareketleri tam da bu hesap üzerinden yeni bir nizamın izini sürüyor: Devletsiz ama sömürsüz bir Kürdistan. Otuz yıldır Ortadoğu'da siyaset ve mücadele yürüten bir hareketin önüne koyduğu hedefi ham-hayal addetmek, en hafif tabirle bu mücadelede yaşamını yitirenlerin anısına saygısızlık, halen mücadeleyi sürdürenlere de haksızlık olur. Oysa Kürt hareketi mevcut hayaline epey uzun bir serüvenin sonucunda ulaştığı için hayallerini hamlıkla yağurması söz konusu değil. Hem, hayal, devrimciliğin en büyük lojistiğidir. Eğer hayal kuramazsanız ne bir Kürdistan

kurabilirsiniz ne de yeni bir dünya.

Kaynak: zete.com